

MAROŠ KORENKO

ZÁKLADY STROJÁRSKÝCH TECHNOLOGIÍ

Nitra 2021

Obsah

Predhovor	5
1 ZÁKLADY MERANIA A MERADLÁ	7
1.1 Účel a druhy merania	7
1.2 Meranie dĺžkových rozmerov	8
1.2.1 Jednoduché meradlá	8
1.2.2 Koncové mierky	8
1.2.3 Posuvné meradlá	9
1.2.4 Mikrometrické meradlá	10
1.3 Pevné a medzné meradlá (kalibre)	11
1.4 Meradlá na kontrolu závitov	12
1.5 Meradlá na kontrolu uhlov	13
2 RUČNÉ OBRÁBANIE MATERIÁLOV	15
2.1 Orysovanie	15
2.1.1 Príprava pred orysovaním	15
2.1.2 Postup orysovania	15
2.2 Rezanie	16
2.2.1 Postup rezania	16
2.2.2 Pílové listy	17
2.2.3 Tvar zubov	17
2.2.4 Rozstup zubov	18
2.2.5 Šírka reznej medzery	18
2.3 Pilovanie	18
2.3.1 Konštrukcia pilníka	18
2.3.2 Tvary zubov a druhy sekov	19
2.3.3 Druhy pilníkov	20
2.3.4 Technika pilovania	20
2.4 Sekanie	21
2.4.1 Druhy sekáčov	22
2.4.2 Technika sekania	22
2.5 Strihanie	23
2.6 Ohýbanie	24
2.7 Vítanie	26
2.8 Rezanie závitov	28
2.8.1 Rezanie vnútorných závitov	29
2.8.2 Rezanie vonkajších závitov	31
2.9 Nitovanie	31
2.9.1 Postupy nitovania	32
2.10 Lepenie	35
3 STROJOVÉ OBRÁBANIE MATERIÁLOV	36
3.1 Sústruženie	36
3.1.1 Druhy sústruhov	37
3.1.2 Sústružnícke nože	41
3.1.3 Základné sústružnícke práce	42
3.2 Frézovanie	44
3.2.1 Stroje a nástroje	45
3.2.2 Základné práce frézovania	47
3.3 Vítanie, zahĺbovanie, vystružovanie	48
3.3.1 Stroje a nástroje	48
3.3.2 Upínanie nástrojov a obrobkov	50

3.4	Delenie materiálu rezaním.....	50
3.5	Brúsenie	52
3.5.1	Brúsne nástroje	52
3.5.2	Stroje na brúsenie	53
4	ZVÁRANIE KOVOV	55
4.1	Rozdelenie metód zvarania.....	55
4.2	Zváranie plameňom	58
4.3	Zváranie elektrickým oblúkom.....	69
4.3.1	Fyzikálne základy vzniku elektrického oblúka	69
4.3.2	Zapálenie a horenie elektrického oblúka.....	70
4.3.3	Zdroje zvaracieho prúdu.....	71
4.3.4	Parametre zvarania	72
4.3.5	Elektródy na oblúkové zvaranie	73
4.3.6	Použitie oblúkového zvarania	76
5	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	78